

Malí zahradníci

Zelená učebna

Projekt polytechnické a environmentální výchovy

Vypracovala: Alena Hanzelínová

Ekologické desatero

- K čemu nám slouží voda? – Je to vzácnost pro celou planetu, proto s ní neplýtvám
- Rád/a se při hře nadechuji čerstvého vzduchu, proto doma ani v přírodě nespaluji jedovaté odpady, plasty.
- Energie – té je v mém životě spousta, ale nejvíce ji načerpám ze sluníčka.
- I příroda potřebuje péči – já ji mám od maminky a příroda zase od nás.
- K přírodě se chovám slušně, netrhám zbytečně kyticky, neolamuji větve stromů a neubližuji zvířátkům .
- Vím, co s odpady, neodhazuji je jen tak – třídím je, odnáším do barevných kontejnerů.
- Autem jezdit je prima, daleko se podívám, ale jízda na kole, nebo procházka v přírodě je pro mě mnohem zdravější.
- Nejvíce mám rád/a ovoce a zeleninu. Vím, že je v nich spousta vitamínů. Abych byl/a brzy velký/á a zdravý/á, je to nejlepší, co mohu jíst.
- Vím, co je to obchod? Ano, ale s maminkou nakupujeme jen to, co by neublížilo zvířátkům, ani přírodě, a tak to neublíží ani nám.
- Sirky dětem do ruky nepatří.

Zelená učebna umožní rozvoj

1) Rozvoj oblasti biologické

- Celoroční otužování dětí delším pobytem venku
- Více aktivit přesunout z prostoru tříd ven do zelené učebny a na školní zahradu, která → nabídne prostor pro více možností aktivního a pohybového pobytu, možnost experimentování s pískem a vodou
- Podílet se na pěstování vlastních výpěstků, vše spojit s péčí o tyto výpěstky, → s pozorováním jejich vývoje během růstu

2) Rozvoj oblasti psychologické

- Společné zážitky nad pěstováním vlastních bylin, květin, společné prožívání i toho, že některé rostliny zajdou a hledání příčiny proč???, děti se naučí činnosti pro mnohé neznámé jako je sázení, setí, kypření, zálivka, okopávání apod.
- Možnost nenásilného působení na děti v tom, že je lepší se o věci a přírodu kolem sebe starat a neničit, aby se nám na zahradě více líbilo

3) Rozvoj oblasti interpersonální

- Možnost vyzkoušet si modelové situace chování
- Sdílet s kamarády společné aktivity
- Vzhledem k většímu prostoru a k rozmanitosti zahrady menší možnost vzniku konfliktů, protože každé dítě bude možnost větší volby využít prostor a činnost, která mu vyhovuje

4) Rozvoj oblasti kulturně sociální

- Prostor zelené učebny - zahrady umožní setkávání všech tříd při společné práci na záhoncích. Děti budou mít možnost lépe se poznávat a utužovat vztahy s kamarády a s paní učitelkou.
- Dále také bude ponechán prostor pro společnou práci s rodiči.

5) Rozvoj oblasti environmentální

- Nově vysázené rostliny, traviny, stromy a keře povedou k přímému učení všemi smysly (čichem, hmatem, zrakem, chutí). Sběr plodů použijeme k dalšímu poznávání, pojmenovávání a experimentování. Některé plody použijeme výtvarnému tvoření, některé byliny použijeme k sušení. Děti budou mít možnost pozorovat vývojové fáze rostlin od pučení, olistění, květu až po sběr plodu.

- Pozorování měnící se přírody během celého roku, pozorování živočichů i s využitím lupy a mikroskopů v zelené učebně, které budou sloužit k pozorování čehokoliv živého i neživého
- Při společných akcích s rodiči – podzimní, vánoční a jarní tvoření.
- Nabídka tvořivých a výtvarných činností, které nelze nabídnout ve třídě – pěstování vlastních rostlin, bylin, zeleniny, nabídka nového rozměru poznávání a experimentování.
- Vnímat přírodu a její rozmanitost čichem, hmatem a chutí. – např. vůně vypěstovaných květin, vůně bylin, vůně dozrálých plodin apod.
- Děti získají informace o bezpečnosti a ochraně zdraví – jaká nám hrozí nebezpečí v terénu, v přírodě a na zahradce s nářadím.
- Tělesný styk s přírodou – práce s hlínou, pískem, vodou a kamínky apod.
- V zelené učebně venku bude probíhat vysazování květin do truhlíků, tvoření ozdobných květináčů, vysazování plodin, bylin, květin.

1, Charakteristika

Záměrem projektu polytechnické a environmentální výchovy v MŠ je získání co nejvíce informací o pěstování různých plodin, květin, bylin, keřů atd. při praktických činnostech. Dokázat soustředěně pozorovat a experimentovat a samostatně se podílet při sázení semínek, obdělávání sazeniček, zalévání a sběru plodů. Dokázat vidět rozdíly mezi plodinami a jejich růstem. Vidět, co se děje na záhonku během všech ročních období. Seznámit s koloběhem vody. Samostatně přijít na to, co potřebují rostliny k životu. Pomocí experimentů zjistit co se stane s rostlinami, které nemají správné podmínky k růstu atd.

2, **Doba trvání** - celý rok – jaro, léto, podzim, zima.

3, **Cílová skupina** – děti ve věku 3 – 6 let.

4, **Organizace projektu** – projekt je rozdělen do činností podle ročních období.
Ve třídách i na zahradě.

Jaro a Hrášek Kulihrášek.

Léto a Jahůdková víla.

Podzim a dýňový panáček.

Zima a Šípková panenka.

5, Klíčové kompetence

a, kompetence k učení

- Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí a experimentuje.
- Uplatňuje získanou zkušenost v praktických činnostech a v dalším učení
- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje. Při zadané práci dokončí co započalo. Dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.

b, kompetence k řešení problémů

- Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně, náročnější s oporou a pomocí dospělého.

- Řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší a experimentuje, hledá různé možnosti, využívá dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost.

c, sociální a personální kompetence

- Samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.
- Dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit.
- Při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje

d, komunikativní kompetence

- samostatně vyjadřuje své myšlenky, ovládá řeč a rozšiřuje slovní zásobu
- dovede využívat informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knihy, encyklopedie, audiovizuální techniku atd.)

e, činností a občanské kompetence

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost a pracovitost a podnikavost jsou přínosem
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdraví a bezpečné okolí prostředí
-

6, Cíl projektu

- zdokonalování pohybových, manipulačních a manuálních činností (práce se zahradním nářadím)
- zdokonalování dovedností v oblastech jemné a hrubé motoriky
- zdokonalování se ve znalostech o přírodním prostředí

7, Dílčí vzdělávací cíle

- Uvědomění si vlastního těla a jeho zranitelnosti
- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování v oblasti jemné a hrubé motoriky
- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- Osvojení si věku přiměřených a praktických
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění, reprodukce, vyjadřování)
- Rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů atd.)
- Vytvoření základů pro práci s informacemi, posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování
- Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu a pozitivních vztahů k lidské práci
- Vytvoření elementárního povědomí o širším přírodním a technickém prostředí, o jejich rozmarnosti, vývoji a neustálých proměnách
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškodit a ničit
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností při elementární výchově v MŠ

8, Očekávané výstupy

- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- Ovládat koordinaci oka a ruky
- Zvládnout jemnou motoriku (zacházet s drobnými pomůckami a nástroji, materiálem atd.)
- Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- Zvládnout jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (jednoduché úklidové práce, práce na zahrádce)
- Pojmenovat většinu toho čím je obklopeno
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, úsudky a vhodně je formulovat ve větách
- Porozumět slyšenému, pochopit hlavní myšlenku
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznatého

- Vytvoření prosoiálních vztahů (rozvoj tolerance, respektu, přizpůsobivosti, spolupráce s ostatními)
- Pochopit, že každý má v dané skupině svou roli, podle které je třeba se chovat
- Dodržovat pravidla her a jiných činností
- Zacházet šetrně s pomůckami, náčiním a nářadím
- Zvládat běžné a i mimořádné požadavky kladené na dítě, i jednoduché praktické situace
- Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které je dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a použitelné pro další učení a životní praxi
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, vnímat že příroda má svůj řád, je rozmanitá a nekonečně pestrá a různorodá
- Mít povědomí o významu životního prostředí, uvědomovat si, že způsobem, jakým se k němu chováme, ovlivňujeme vlastní zdraví a život

9, Nabízené činnosti

Jaro a Hrášek Kulihrášek

- Předpěstování některých rostlin, květin a bylin
- Hra na zahrádky – seznámení s nářadím a bezpečností při práci
- Pozorování – experiment – klíčení semen a některých druhů rostlin
- Příprava záhonků rytí, okopávání, pletí atd.
- Vysazování předpěstovaných sazenic a semínek
- Zasazení ovocného stromu (např. meruňka, švestka...) a keře (např. kanadská borůvka) - zajistit podpěru stromu (tyčka)
- Pozorování listů, kontrolovat zda se neobjevil nějaké škůdce
- Zvelebení oken MŠ, vysazení sazeniček květin do truhlíků
- Zalévání záhonků, okopávání, pletí a kypření
- Pozorování růstu jednotlivých plodin (rozdíly mezi růstem jednotlivých druhů)
- Seznamování s písni Sázím, sázím salát.
- Seznamování s některými jarními květinami a zeleninou
- Pozorování vývoje a růstu rostlin
- Experiment – Rostlina, která má všechny správné podmínky k růstu X Rostlina, která nemá – světlo a vláhu
- Poznávání některé jarní zeleniny podle hmatu, vůně, chuti např. ředkvička atd.
- Pozorování různých květenství, tvaru listů

Léto a Jahůdková víla

- Staráme se o naši zahrádku – vytrhávání plevelu, okopávání, každodenní zalévání, využití práce po skupinkách
- Sklizeň některých druhů rostlin – jahoda, hrášek – seznámení s hygienou
- Ochutnávání, poznávání zeleniny a ovoce podle tvar, hmatu a chuti či vůně
- Sklizeň některých bylin, sušení, balení, ukládání do sáčků
- Sběr některých semen
- Seznámení s některými letními květinami, dlouhodobé pozorování růstu některých rostlin a bylin
- Sušení jahodových listů pro výrobu Jahůdkové víly
- Rozhovor – Od semínka ke koláči – rozhovor a sklizni obilovin – Jaké plodiny se pěstují na zahrádce a jaké na poli?

Podzim a dýňový panáček

- Sklizeň dalších podzimních plodin – rozhovory o rostlinách a jejich plodech (kukuřice, brambor, mák, slunečnice – porovnávání plodů)
- Uchování slunečnicových semínek pro sýkorky - Rozhovor – Kolik semínek jsme zasadili a kolik semínek jsme získali po sklizni?
- Rozhovor – Co se z jednotlivých plodin vyrábí? (např. řepa cukrovka, mák, slunečnice, kukuřice, dýně)
- Výroba panáčka z dýně
- Vyrábění bramborových tiskátek a pohádkových bramboráčků
- Příprava záhonků na zimu – vytrhávání plevelu, rytí, okopávání, zapravení přírodního sušeného hnoje např. kravského
- Rozhovor - O půdě. O vodě. O koloběhu vody. Proč musíme hnojit půdu?
- Zhodnocení práce nad sklizenými plody – Proč si vážit práce druhých?
- Rozhovory na téma – Co se mi na pěstování v zelené učebně nejvíce líbilo?
- Výstavka zeleniny (i vypěstované na vlastní zahrádce nebo i zakoupené v obchodě)
- Ochutnávání zeleniny a ovoce
- Třídění zeleniny o ovoce podle druhu, velikosti a barvy
- Určování čeho je více/méně/stejně
- Experiment – Dlabání dýně – dlouhodobé pozorování růstu dýně
- Dramatizace pohádky O veliké dýni dle fantazie učitelek
- Seznámení s básní Zelenina
- Seznámení s písní Kopu, kopu brambory

Zima a Šípková panenka

- Zhodnocení celého roku – Kde roste zelenina? Kde ovoce?
- Rozhovor o zdravé stravě
- Experiment – Reakce ovoce a zeleniny na vzduch a na uskladnění ve vakuu a chladu
- Pozorování rozdílů a změn na ovoci a zelenině
- Přímé pozorování záhonku v zimě – Co se děje nebo neděje?
- Seznámení s písni Jaro, léto, podzim, zima
- Experiment – pokud s rostlinou – Jak prospívá rostlina ve třídě? Co se stane, když ji položíme na mráz?
- Výroba ozdobného květináčků pro jarní květiny nebo bylinky
- Výroba krmítka pro ptáčky – krmení našimi vypěstovanými semeny slunečnice
- Výroba Šípkové panenky ze sušených šípků, makovice a dalších přírodnin
- Posezení u šípkového čaje – příprava a rozhovor Co budeme dělat na jaře?

Použité metody

a, přímé pozorování plodin a bylin, keřů a stromů

b, pozorování pomocí lupy (pozorování květů, listů i případných škůdců, žížal, brouků)

c, experiment - pozorování květináčků s rostlinami, které nebudou mít stejné podmínky (mráz, tma, sucho, žádná zálivka X správná péče), označení květináčků pomocí obrázků – zapojit fantazii dětí

d, experiment - seznámení a ukázka tlení, hnití, Co nezetleje?

e, práce s knihou a encyklopediemi, rozhovory – vedení dialogů atd.

10, Spolupráce

- S rodiči
- S kuchařkami
- S uklízečkami
- Zajištění exkurze a možnou spoluprací se zahradnictvím nebo květinářstvím

11, Možná rizika

- Nedostatek nářadí
- Nedostatek financí pro zbudování zahrádky – zelené učebny
- Kdo bude zalévat během léta?
- Nepřízeň počasí

12, Presentace projektu

- Fotografie na webových stránkách MŠ
- Presentace projektu v novinách
- Soutěž o nejhezčího dýňového panáčka
- Soutěž o nejvyšší slunečnici
- Soutěž o největší dýni

13, Co je nezbytné pro zbudování zelené učebny?

- Vybudovat záhonky např. s kamení nebo vyzděné na zahradě za saunou
- Nakoupit zahradní nářadí jak pro dospělé tak pro děti (hrabičky, motyčky, konvičky atd.)
- Nakoupit přírodní hnojivo
- Zajistit přítok vody
- Obstarat keře a ovocné stromky

14, Přílohy

- Nabídka pohádkových příběhů k tematickým celkům – jaro, léto, podzim, zima
- Doporučené písně
- Plánek budovy a zahrady + doporučené místo vzniku zelené učebny (záhonky)
- Návrhy možných záhonků

